

Реферат на тему: "Життєвий і творчий шлях Івана Драча"

Іван Драч

Реферат

на тему:

Життєвий і творчий шлях

ІВАНА ДРАЧА

Коли на початку шістдесятих років пробилися й заклекотили гейзери творчості Івана Драча, декому видались вони занадто гарячими. Для студеного, млявого провінційного мислення вірші "новобранця поезії" справді були окропом.

Поет не ввійшов, а начеб стрімко влетів на своєму баскому коні з "соняшника" в художній поетичний світ з запитанням:

Навіщо я? Куди моя дорога?

І чи моя тривога проросла

Од сивої печалі Козерога

В гливке болото рідного села?

На ці запитання він постійно шукає відповіді, аби осмислити всю сутність людського буття — від Космосу до Мікрокосмосу людської душі.

Іван Федорович Драч народився 17 жовтня 1936 р. в с. Теліжинці на Київщині. Закінчив Тетіївську школу, учителював, був на комсомольській роботі, відслужив належне в армії, а в 1958 р. став студентом Київського університету ім. Т. Г. Шевченка (закінчив навчання заочно, працюючи в "Літературній газеті"). Закінчив також дворічні сценарні курси в Москві, працював у сценарній групі на студії О. Довженка.

Перша збірка поезій "Соняшник" побачила світ у 1962 році, потім вийшли інші його книги: "Протуберанці серця" (1965), "Балади буднів" (1967), "До джерел" (1972), "Київське небо" (1976), "Драматичні поеми" (1982), "Теліжинці" (1985) та ін.

За збірку поезій "Корінь і крона" 1976 року поет був удостоєний Державної премії України імені Т.Г. Шевченка.

За кіносценаріями І. Драча були зняті художні фільми "Криниця для спраглих", "Камінний хрест", "Іду до тебе", "Пропала грамота", "Зона". Знаний він і як перекладач із світової літератури. У 1983 р. вийшли письменникові літературознавчі статті та есе "Духовний меч".

З іменем Івана Драча тісно пов'язане визначення "шістдесятники". Втім, з-поміж інших своїх сучасників він вирізняється тим, що ніколи не буває однозначний. Його поезія не вкладається в звичні норми, в рамки якоїсь однієї стильової лінії, творчої манери. І перша його поема "Ніж у сонці", і перша збірка "Соняшник" засвідчили, що їх автор — першовідкривач і першопроходець. Його поезії притаманне багатоголосся тем і образів, ускладнена метафоричність, поліфонічність. Від Всесвіту ("сивої печалі

Козерога") до земних реалій буття ("гливке болото рідного села") в світ поезій Драча постійно вливаються людські турботи, радощі й печалі, а з ними народжуються й нова естетична якість, власний художній стиль. Кредо поета — не повертатись до досягнутого, а завжди прокладати нову стежку. Про що б не писав Іван Драч, він прагне збагнути людину, її сутність, пізнати насамперед себе, а через себе — інших людей, їхній макро— і мікрокосмос.

Драч у поемі "Смерть Шевченка" писав: "Художнику — немає, "кутих норм. Він — норма сам, він сам в своєму стилі". Це слід пам'ятати, читаючи його твори, потрібно знати, що він зробив нормою поезії багато понять і явищ, які до того перебували за межами мистецької краси, що він виробив свій неповторний метафоричний спосіб мислення, стиль, котрий можна роками досліджувати й розгадувати, але неможливо збагнути до кінця.

Іван Драч обдарований зором, що здатний бачити крізь товщу нашої планети. Цим зором "користується" герой вірша "Блудний сип", який, упавши долілиць на газоні в Лос-Анджелесі, дивиться й бачить крізь усю Землю "траву свою і стежечку свою" "і сиву матір з сивими очима". Він плаче, уткнувшись обличчям у мураву. Здається, нема в сучасній поезії трагічнішого образу, як той американський незнайомець, заблуканий син нашого народу. А все це — погляд, що проникає в глибини людської душі. Іван Драч володіє голосом і слухом, що здатні линути над усіма наземними і підземними водами планети. Тим голосом і слухом "користується" мати, героїня "В мікрофон криниці". Вона вірить, що її криниця "з океаном спарована", а на океані в морях служить син її. Отож у колодязь, ніби в мікрофон, можна мовити слово, й дійде воно до рідного сина. І беручи воду коло хати, мати розмовляє з сином, який перебуває десь далеко, за тисячі кілометрів од неї, на атлантичних просторах. Ми віримо в цю розмову, бо завдяки поетові самі вже наділені дивовижним оловом і слухом. Так поетичні відкриття Івана Драча роблять нас жителями дивного, але не казкового світу. Магія його слова загострює зір, голос і слух нашого духу, будить громадянську совість, змушує вдивитися і вслухатися й себе, обізватися до себе правдою материнського слова.

Прикметна властивість поезії Івана Драча — вихід па ниву науки, особливо біології, кібернетики, фізики, а при тому засвоєння й тих, здавалося б, для піднесеної, палахкотливої мови зовсім непридатних сфер найчорнішої людської роботи й непомітного, щоденного героїзму, що постає як подолання немічності й безпорадності, породжених обставинами.

Стукаючи у двері невідомого часу, поет не лише випитує: "А що там далі, що далі?" Він ненастанно застерігав, малюючи моторошні видива атомних бомбардувань Японії, безкрилі вітри, збожеволілих чайок над островами, до відбулось випробування зброї масового знищення, хворого на білокрів'я Саваофа. І це виступає в поезії Івана Драча не як похмуро пророцтво Антігони, а як страшний оклик біди, яку можна відвернути. Коли він по всіх століттях шукав виявів совісті та мужності й знаходить їх, між іншим, і в неспокійній соломині шпаги" Роб-Грійє, то це лише для того, щоб звичайна людина

нині впевнилася в своїй могутності, бо "лиш людина, лише мала людина підважить планетарну судьбу".

У творчості поета природно поєднуються ускладнена асоціативність із простотою малюнка, надзвичайна точність спостереження і несподівана новизна різних сфер зіставлення, що викликали різні суперечки в критиків. Дослідник творчості І. Драча М. Ільницький зауважує: "Здається, саме в такому способі знаходити грані зчеплення віддалених понять і явищ, викреслювати з них іскри великої смислової й емоційної насиченості" — характерні риси його поетичного стилю.

Іван Драч постійно в творчій роботі, в творчих шуканнях. Як справедливо зауважує Б.Олійник, праця Драча в поезії дає підстави твердити, що "без нього сучасний літературний перебіг не мислиться".

Постать Івана Драча в нашій історії стоятиме поруч з письменниками, які були не лише пророками, а й творителями української державності.